

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E.** Berta dohánytözsdejében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A.** cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Viziutaink.

Írta: **Latinovits Pál.**

A Duna-Tisza csatorna nagy kérdéséről már évek óta sok szó esik. Az ország ama részei, melyeknek gazdasági érdeke ehhez a fontos tervhez fűződik, mindent elkövetnek, hogy az ügyet a gazdasági és forgalmi politika felszínén tartsák. Alig van hónap, hogy valamelyes mozzanatról ne hallanánk.

Egyik-másik megye vagy város folyton küldözgeti a deputációkat a miniszteriumokhoz, hogy e kérdéssel kapcsolatos törekvéseit előmozdítsa s érdekeinek kielégítését biztosítsa.

Szép dolog a viziutak fejlesztése, de talán időszerűbb és üdvösebb lenne a már meglévőkről gondoskodni és azokat oly karba hozni, hogy a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek előmozdítására szolgáljanak. Mert valljuk meg, e téren még sok a tenni való.

A Dunát, Tiszát, Drávát, Szávát és azok némely mellékfolyóit évek óta szabályozzák, megszámlálhatatlan milliókat nyeltek el e vizek; s kissé alacsonyabb vízállásnál még sem felelnek meg tökéletesen a közlekedési céloknak.

A hajózás vagy nagy akadályokkal jár, vagy szünetel, a mezőgazdaság, ipar s kereskedelem óriási kárára. Mint például ez idén is.

Hazánkban a viziut már rég időktől fogva a legolcsóbb s sok ideig egyedüli közlekedési eszköz volt. Már a szomorú emlékü mohácsi vész előtti időkről olvassuk a történelemben, hogy Szolimán szultán 300.000 emberből álló hadserege, podgyásza, ágyui és lőpora nagyrészt a török naszá-

dosoktól lett lovak által vontatott hajókon a Dunán felhuzatva.

Pétervárad szomorú emlékü ostrománál Ibrahim görög renegáttól lett nagyvezér, Szolimán szultán legmeghittebb embere csak akkor vehette be Péterváradot, midőn a Dunán Belgrádból érkezett nagy ostromágyuk rést lőttek a hatalmas erősségen, melyet Tomory kalocsai hőslelkű érsek által Péterváradra helyezett 1600 főnyi őrség vitéz védelem után kénytelen volt a sáskahad módjára rohano török jancsárságnak feladni. A péterváradit vitéz parancsnok, Alapi Gáspár utoljára a fellegvárba vonult 400 főre apadt katonáival, s a török ennyi vitézség láttára szabad elvonulást biztosított a megmaradt védőknek.

Később 1529-ben Bécs sikertelen ostromát Szulejmán szultán csak akkor kezdhetette meg, midőn nászádasai a nehéz ostromágyukat, sok nehézség leküzdése után a Dunán felvontatták.

Az 1697-iki híres, a megyénket a török járom alól felszabadító zentai ütközet előtt is, Eugen herceg főhaditábornok, ágyuit és seregének podgyászát Bécsből Bajáig a Dunán hajókon szállították le, s az akkori híres bajai bunyevác és szerb határőrök Tököli Jován kapitány alatt voltak azok, kik egy portyázás alkalmával Dzsáfer pasát a szultán tábornokát elfogták, s tőle bizonyosan az akkori kor felfogásai és szokásai szerinti vallatás után megtudták, hogy a szultán Zentáról hidat akar veretni, hogy seregét a temesvári pasa seregével megerősítve, támadja meg Eugen herceget. Ezt a bajai határőröktől megtudván, Eugen elhatározta magát a zentai ütközetre, a »Hofkriegsrath« határozott parancsa ellenére.

Ugyancsak a zentai dicsőséges ütközet után Eugen a Tiszán rakatta hajóra a tö-

röktől elfoglalt ágyukat, melyekből a bécsi szent István templom harangjait öntötték.

Mindezeket a történelmi vonatkozású jelenségeket azért soroltam föl, hogy a viziutaink stratégiai fontosságát is kimutassam.

A Dunán, Tiszán, Dráván, Száván abban az időben sokféle dereglye, s a későbbi bögőhajók is közlekedtek. Utóbbiak még most is járnak, s van köztük 5000 métermázsás hordképességű is.

Hajdanta a leghíresebb hajóácsok Szegeden voltak, s légiója a bögőhajóknak ott épült, erős szlavonian tölgyfából. Ma már Apatinban és Baján is készítenek efféle hajókat, de lassan kiszorítja őket a modern szerkezetű vasuszály.

A szegediek nemcsak híres hajóácsok, hanem jeles hajósok is voltak, kik hajóikon, megfelelő vizállásnál a Fekete-tengertől Bécsig közvetítették a kereskedelmet. Ügyes-ségők, szorgalmuk és vállalkozási bátorságuk által szép vagyona tettek szert; a mostani vagyonos patricius szegedi családok jórésze jólétüket őseik tökéletes hajózási szaktudásának köszönhetik.

Sőt hazánk akkori és sajnos most is csak egyedüli tengeri kikötőjével, Fiumével a szegedi később a bácskai hajósok közvetítették a kereskedelmet a múlt század elején.

Bögőhajóikon gabonát vittek a Száván Sziszekig, ott aztán már e célra külön alakult fuvarosok a Karsztón a Karolina-uton, melyet I. Ferenc császár nejről neveztek el, s mely nagy rendben tartott uton vitték a magyar gabonát és lisztet a Fiumében álló két és három árbocos különféle nemzetbeli vitorlás hajókra, viszont onnan hoztak gyarmatárukat, selymet, ruhaszöveteket stb., amelyeket Sziszekre s onnét hazánkban

A megcsalatott.

— Magánjelenet. —

Németből: **Körmöczy Ernőtől.**

(2)

Csak én ott lennék a törzskarban! — De hát ez mellékes most! Azon kell igyekezni, hogy ennek a semmiházinak számításait keresztül huzzuk. Tüstént felkeresem azt a gézenguzt!... (Megragadja kalapját, aztán eltűnődve marad helyén.) Nem, előbb Adriennel beszélek s megtudom tőle a valót — az igazságot! érte is megyek. — (A középpajtóhoz siet.) De mégse! — jobb lesz, ha itt várom be s megfigyelem, micsoda arccal fogadja a hadnagy levelét kezemből. (Az asztalra dobja kalapját s órájára tekint.) Minden percben itt lehet. Ide-oda legfeljebb negyedórát tesz ki az ut. (Jobbra fordul s újra olvasni kezdi a levelet.) »Oly sok beszélni valóm van.« — (Szóval.) A gazember! (Olvas.) »Oly sok nagy hálát kell kifejeznem nagyságos asszonyom előtt, ki legszebb reményeimben bátorított!« (Szóval.) S ily hangot enged meg neki Adrienne, előttem pedig oly ártatlan képet vág, akár csak a ma született bárány! Oh ezek a nők, ezek a nők! Egytől-egyig hamis, csalfa mind! (Felkel s nagy léptéssel méregeti a szobát.) S ni! pár perccel előbb még védelmeztem a női nemet, sőt holnap épen egy asszony ártatlanságáért kell sikra szállnom a törvényeszköz

előtt! Lám, mily esztelen bolond vagyok én! Hisz a napnál világosabb, hogy védecsem bűnös! A mindennapi titkos látogatás tehát nem is az anyósnak szól. Manapság olyan nevelési rendszer mellett, amilyenben hölgyeink részesülnek, az ilyen kaland könnyen magyarázható. (Szóval.) Mikép is tudná a mai könnyenhiwő világban az a fiatal leány megőrizni szive tisztaságát? A mai világban, mikor a családi nevelés minden jó gyümölcsét a modern philosophia rongja meg! Ma, mikor az állam míg a szülői ház melengető gondozása alól is kivonja a leánygyermeket s odadobja valamely emancipált nevelőintézet túlfelvilágosult tanárnői közé. Mikép is őrizze meg a hitves a köteles hűséget, mikor olyan társaságban cseperedik fel, hol az erkölcstelenség dominál? Igen? Mindenhol ez! Az irodalomban, a szalonban, a színházban mindenütt. Mert hát uraim, oda jutottunk (más hangon.) Ejnye! már megint elragadott a szónoki hém! — hány is az óra? Nyolc múlt öt perccel! Adrienne megígérte, hogy pont nyolcra visszatér! Hogy hogy nem jött meg eddig? — valószínűleg a boulevardon sétál végig. Csekély kerülő, de kellemesebb mindenestire. Majd munkámhoz látok újra. (Az asztalhoz ül s lapozgat az akták közt.) Nem! Nem izlik! Nem tudok nyugodtan dolgozni ez átkozott irományok mellett! (Ujságot vesz kezébe.) A Figaro! talán majd akad valami szórakoztató benne! (Olvasza.) »Páris: Borzalmas házassági katasztrófáról kell hírt adnunk ismét...« — (Ingerülten dobja félre a lapot s feláll.) Mi közöm hozzá! (Óráját nézi.) Nyolc múlt tíz perccel, — roppantul izgat

e késedelem, — végre is, ha csakugyan nem az édesanyjához ment! ha ő is, mint ügyfelem — Nem! Ez őrrítő gondolat! — Adrienne megcsalna? — Annyira csak nem feledkezik meg magáról! Talán kacérokodott kissé, tán szabadabban viselkedett, de bűnös nem lehet, nem hihi-tem! (Más hangon.) Mégis érte megyek. (Ahogy kalapjához nyúl, a kulcsosmó akad a kezébe.) Ah a kulcsok! ezekről egészen megfeledkeztem már! De most csakugyan utána nézek, hogy mely kincset rejtegetnek ezek a kis kulcsok. (A baloldali etagerehez megy.) Itt nem érdemes kutatni, de (hátra fordul) talán a commode többet rejteget. (Kihuz egy fiókot s vizsgálódva néz belé.) Most már olyan vagyok, mint a vigjátékbeli férj, ki felesége holmija közt kutat. Még csak az van hátra, hogy a kulcslyukon leskelődjem, vagy a függöny mögé rejtőzzem el. De türelem! Még az ilyesmi is megeshetik, ha szűkségét látom. Hohó! Hát ez mi a csuda? Egy fénykép? (Izgatottan rántja elő.) Mit? A hadnagy arcképe? Hát ennyire vagyunk? Már fényképeket cserélnek? Most már világos minden. S ez a szerencsétlen teremtés itt hagyja a nyitott fiókban az ilyesmit, hol akárki ráakadhat. Micsoda könnyelműség! (Összegyűri a képet.) Ugy látszik tönkre tettem a drága kincset. De lesz ez még másképp is hadnagy ur! (Tovább keresgél.) Egy kis doboz? Ez lesz az igazi! (Elővesz s egyik aranykulccsal felnyitja a zárat.) No persze! Levelek! Kétségkívül szerelmes ömlengések! (A legfelsőt olvasni kezdi.) »Imádtott Adrienne! — mivel ma nem találkozhatunk — szeretnék leg-
 alább — (olvasásközt lassankint felderül arca;

hajókkal megközelíthető minden városába szállították.

Persze, akkor a hajózás még nagyobb akadályokkal járt; a szabályozásokról szó sem volt s annyiféle ága volt a Dunának, Tiszának, de különösen az utóbbinak, hogy embernek kellett lennie a talpán annak a kormányosnak, aki ezen tekervényes viziutakon teljesen jártos volt.

Jókai pompás rajzát adta »Arany ember« című regényében, Timár Mihálynak alakjában, az ilyen bőgőhajó kormányosának. Becsületesség, jellemzilárdság, ügyesség, kereskedelmi szellem, ez volt eme hajók kormányosainak jellemvonása. Nemcsak jó kormányosok, hanem kitűnő kereskedők is voltak.

Ezek a becses tulajdonságok apáról fiura szállottak, s közülök nem egy nagy vagyona tett szert. S számtalan mai is megyénk és hazánk előkelő társadalmának szereplője.

A vasuti hálózat fejlesztése később lassan-lassan háttérbe szorította a viziutat s a vasutak a kereskedelem jó részét elhódították a vízi utakról. A nagy dunai és tiszai kereskedelmi városok megszűntek kereskedelmi emporiumok lenni. A gabonakereskedelem a vasuti hálózat terjedése folytán decentralizáltatott. Ma már akármelyik vasútállomás mellett levő falu szatócsa, kinek háromezer korona pénze van, fölcsap gabonakereskedőnek, megvesz egy waggon búzát, rozsot vagy zabot; a szállítólevelet fölküldi budapesti bizományos cégnek s harmadnapra meg van a pénze, s újra vásárolhat.

Azelőtt ötezer métermázsás hajóknak megrakásához sok pénz kellett. Mig azt a hajót lovakkal Pestre vontatták, három hó is betellett. Ahhoz vagyon és nagy hitel kellett.

A Duna és Tisza mentén fekvő városok gabonakereskedelmét a vasuti hálózat rohamos terjedése tette tönkre. Például emlékszem, hogy Baján harmincöt évvel ezelőtt egy-egy hetivásáron nagyobb gabonakösi és emberforgalom volt, mint ma egy országos vásáron. Még Szabadkáról és Bajmokról is hoztak gabonát. Tekintélyes gabonakereskedők nagyobb számban voltak;

más hangon) De ez a kuszált betűvetés! — nem, nem csalódom — hisz ez — ez a saját levelem! — 905 jun. 10-én kelt, — ezt három évvel ezelőtt irtam jegyesemhez. (Máskat vesz elő s olvassa.) »Imádott Adrienne!« — (szóval.) Ez is tölem való. (A harmadikat bontja fel.) No még egyet! (Megindultan.) Valamennyi az én levelem. Tehát ezeket őrizte oly féltő gonddal — s én, én még gyanusítani merészeltem őt! (Visszatérő aggódással.) De hát a kép? Mikép jutott hozzá? (A középpajton kopogtatnak; felkel s kiszól rajta.) Jean? Mit akarsz? Távirat a feleségem részére? Ide vele! (Becsukja az ajtót s visszatér.) Gyorsan! lássuk csak! Ohó! A hadnagy nővérétől! (Olvassa.) »Victoria! Közbenjárásod sikerült! A fénykép csodát művelt. Szemesné kisasszony beleegyezett. Fivérem egészen oda van az örömtől!« (Szóval.) Tehát a hadnagy Szemesné leányát veszi el? Oh a derék fiatalember! Most már világos minden. Azért sürgölődött-forgolódott annyit Adrienne körül. Azért dugták össze fejüket, s így jutott feleségem az arcképhez is. Oh az a jóra való, szelid ifju! Hát a házasságát akarta így nyélbe ütni csupán! S én balga lélek már egy óra óta a pokol minden kinját végigszenvedem ennyi kétség között! (Kívül csöngetnek; felnyitja a középpajtot s fülel pár pillanatig.) Adrienne hangja! — Most csak egy-kettő hozzunk mindent rendbe. (Sietve visszarakja a leveleket a dobozba s gyorsan a fiókba csukja, aztán a kezébe fogja a fényképet.) Jóságos Ég! most már a hadnagy ur megviselt arcképét is jó lenne megigazgatni; hisz ő legderekabb ember a világon, kiből a férjek mintaképe lesz még. (Párszor végigsimítja nadrágján a fotográfiát.) Nem megy. Az orrát tisztára kettészelte a szakadás... — Csend! Adrienne jön a lépcsőn. (A fényképet a commode fiókjába dobja.) El veled, — hogy Adrienne ne is sejtse oktalanságomat. Oh aza képzelődés, az a képzelődés! Akin erőt vesz, az az igazán megcsalott.

(Vége.)

ma már alig van három önálló nagyobb cég, a többi mind ügynöke pesti cégeknek. Így van ez a többi városokban is.

De hát itt van Ferenc- és Bégacsatorna is. Meg kell hajolni a Ferenc-csatorna kitűnő vezetősége előtt. Megtesz mindent a helyes, jó és célirányos víziközlekedés érdekében. Behozta a *gőzvontatást* is, amely *ugyan a halászatot tökéletesen tönkre tette*. De bármennyire iparkodják is a vezetőség a jövedelmezőséget emelni, nem hiszem, hogy az valami fényes lenne. A vasuti hálózat ott is csökkenti a forgalmat.

Ez a helyzet a Béga-csatorna és a Duna-Tisza régibb híres kereskedelmi városainál is. A Duna-Tisza csatorna is első sorban a rétöntözési céloknak fog megfelelni, s ez is kétségtelenül fontos nemzetgazdasági érdek.

De előbb fordítsanak gondot az intéző körök a már meglevő viziutakra s az azok mentén létesült csatornákra. S ha e tekintetben a gazdasági és kereskedelmi célok *kellőleg kihasználtnak, akkor gondoljunk uiabb csatornázásra*.

— **A közegészségügyi szabályrendelet.** Az új közegészségügyi törvény rendelkezése szerint a *községi közegészségügyi szabályrendelet* megalkotásának a feladata a vármegyére hárulik. A szombati megyei közgyűlés utasította az alispánt, hogy a szabályrendeletet az e hónapban tartandó rendes közgyűlésig készítse el és terjessze be.

— **Megeyebizottsági tagválasztások.** Az időközben megüresedett megeyebizottsági tagságokat a megye minden községében e hó 22-én töltik be.

— **Uj vizsgálat Zentán.** Az elveszett városi pénzek ügye Zenta város közgyűlési termében nagy port vert föl. A vizsgálat ez irányban meg is indult, sőt egyes tisztviselők fölfüggesztésével is járt. E dologgal a megyei közgyűlés is foglalkozott. Uj vizsgálatot rendeltek el, melynek vezetésével az alispánt bízták meg, melléje pedig dr. Zákó István kir. közjegyzőt és Lovászy Andor orsz. képviselőt küldötték ki.

Bács-Bodrogvármegye rendkívüli közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. december 5-én.

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szombaton, *Fernbach* Károly főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő ügyeket intézték el:

A törvényhatóság 800,000 kor. póthitel akart igénybe venni az előző évi be nem fejezett közuti munkálatok teljesíthetése végett. A kereskedelmi miniszter az erre vonatkozó határozatot szabatos kiegészítés végett visszaküldte, oly utasítással, hogy az egyes munkálatokat részletesen állapítsák meg. A közgyűlés a miniszteri intévényt tudomásul vette s a további teendővel az alispánt bízta meg.

Schandlinger Jakab és társai felebbezése — *Palona* községének legelőjének kivétele és a kivételei kulcs megállapítása érdemben hozott határozat ellen. Elutasított.

Janak Ferencné felebbezése — *Bácsóváros* fizetésfelemelést kérő kérvényére hozott elutasító határozat ellen. Uj határozat hozandó.

Strassburger Izidor felebbezése *Szépliget* utcák és terek szabályozási munkálata érdemben hozott határozata ellen. A hat. feloldatott.

Jordán Béla felebbezése *Katymár* uj irnoki állás rendszeresítését megtagadó határozata ellen. Jóváhagyatott.

Késmárky Géza felebbezése *Szentfűlöp* II. irnoki állás szervezését megtagadó határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Gaal és társai felebbezése *Katymár* a rendőrség ruhapótléka tárgyában hozott határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Katona és társai felebbezése *Martonos* a községi alkalmazottak fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Beck és társai felebbezése *Mohol* a felső-rétnek szőlőtelepítés céljaira leendő bérbeadás határozata ellen. Jóváhagyatott.

Lolin Szávó felebbezése *Mohol* a komberlet leengedését megtagadó határozata ellen. Jöv.

Oláh és társai felebbezése *Mohol* a rendőrség ellenőrzése határozata ellen. Feloldatott.

Joánovics Lázár felebbezése *Mohol* a végrehajtó fix fizetésének megállapítását megtagadó határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Ofner Ignác és társai felebbezése *Mohol* a fogyasztási adók megtartása határozata ellen. Jöv.

Mrgyanov és társai felebbezése *Ada* a rendőrség ruházata határozata ellen. Uj hat. hoz.

Kopp Pál felebbezése *Militics* segélyezés iránti kérélmé határozata ellen. Jöv.

Neusz Antal felebbezése *Militics* a rendőrségi ruházat határozata ellen. Hat. megsemmisített.

Szabados Pál felebbezése *Magyarkanizsa* az adórjáni uj iskola építésének elhalasztása határozata ellen. Feloldatott.

Michler Ferenc felebbezése *Mohol* az iskolának fizeteskiegészítését megtagadó határozata ellen. Feloldatott.

Mihály János felebbezése *Bácsujfalu* községnek a nagykorcsma épület bérbeadása határozata ellen. Megsemmisített.

Neustädtl Gyula és Berenczey Domokos felebbezése *Zenta* városnak a munkáslakások építési munkálatai tárgyában hozott határozata ellen. Az első része megváltoztatott, a második része. Jóváhagyatott.

A »Zentai és Roskányi Egyesült Iparvállalatok« stb. felebbezése *Zenta* a villanyvilágítási vállalattal kötött szerződés érvényének meghosszabbításának tárgyában hozott határozata ellen. A hat. megváltoztatott.

Németh és társai felebbezése *Zenta* a népiskolák államosítása határozata ellen. Jóváh.

Markovits Lajos és társai felebbezése *Zenta* a megnevezett céggel kötött szerződés felbontása határozata ellen. Megváltoztatik és a cég a kötelezettsége alól felmentetik.

A Bruckner Testvérek cég felebbezése *Zenta* a petroleum szállítás vállalatba adása tárgyában hozott határozata ellen. Felebbező cégnek ítéltetik a szállítás.

Hirschl és társai felebbezése *Zenta* a Szent Anna-utca kövezése határozata ellen. Jöv.

Zenta tanácsának felebbezése *Zenta* városnak a tanulmányi segélyek adományozása tárgyában hozott határozata ellen. Megváltoztatott.

Kuthy Lajosné felebbezése *Zenta* a polgári iskolai könyvtári adósságok kiegyenlítése határozata ellen. Jöv.

Zenta tanácsának felebbezése *Zenta* városnak a szolgálatteljesítők megszüntetése határozata ellen. Jöv.

Marik Jozefin felebbezése *Zenta* nevezett fizetésének felemelése határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Szabó Sándor felebbezése *Zenta* a Nagy János által felállíttatni szándékolt hidmérleghez szükséges terület átengedése határozata ellen. Jóváhagyatott.

Rieger István József felebbezése *Zenta* a külső járási III. calcaturabeli 79. számú parcellának bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott és utasítatik, hogy nyilvános árverésen adja ki.

Rieger István József felebbezése *Zenta* a külső járási III. calcaturabeli 85. számú parcella bérbeadása határozata ellen. Szintén nyilvános árverésen.

Kocsisné Huth Klára felebbezése *Zenta* a zentai kórházi élelmezési díjak kiutalványozása ellen. Az elut. határozat jóváhagyatott.

Répás Flóra felebbezése *Zenta* Pintér Mihály tanító lakbérének megállapítása ellen. Jöv.

Darabos és társai felebbezése *Madaras* a vidéki iparosoknak a helyi hetipiacokról való eltiltása ellen. Megsemmisített.

Heusler Sándor felebbezése *Katymár* a községbeli önkéntes tűzoltó egyesület segélyezése határozata ellen. Megsemmisített.

Nyuly Katinka felebbezése *Vepröd* az óvónői fizetésfelemelésének megtagadása határozata ellen. Feloldatott.

Korbai és társai felebbezése *Kiskér* az anyakönyvi irattári szekrény beszerzési ára határozata ellen. Megvált. és a kifizetésre köteleztetik.

Theodorovits Dusán felebbezése *Ószivác* községnek az óvónői fajrandóság határozata ellen. Feloldatott.

Manhold Kálmán felebbezése *Kula* Manhold Pál segélyezésének megtagadása ellen. Jöv.

Szommer és társai felebbezése *Rém* a jegyzői javadalmazása tárgyában hozott határozata ellen. Alispánnak kiadatott.

Ózv. Kiss Sándorné felebbezése *Péterréve* segélyezése határozata ellen. Feloldatott.

Matos és társai felebbezése *Katymár* a kisbírák fizetésfelemelése határozata ellen. Jöv.

Temerin községi szabályozási térkép másolatának beszerzése. Jöv.

- Temerin* községi rendőrségi szabályrendelet módosítása. Jöv.
- Temerin* a kisbára vízének bérbeadása. Pótlásra visszaadatik.
- Tiszaistvánfalva* Hang János községi jegyző fizetésének felemelése. Jöv.
- Piros* a községi rendőrség fizetésrendezés és szabályrendelet módosítása. Jöv.
- Ujsóv* egy községi irtó állás rendszeresítése. Pótlásra visszaadott.
- Kiszács* az ágostai hitv. evang. templom toronyórájának beszerzési költségei. 1200 kor. Jöv.
- Wekerlefalva* jó előmenetelű tanulók megjutalmazása. Jöv.
- Bácsujlak* az utcák és terek szabályozásából folyólag megváltandó területek váltásáért megállapítása. Jöv.
- Boróc* községi kölcsön felvétele. Kivételesen jóváhagyatott.
- Boróc* új telekkönyvi betétek másolatainak beszerzése. Jöv.
- Ópalánka* óvodában alkalmazott dajka fizetésének felemelése. 360 kor. Jöv.
- Bácsúváros* a községi adópénztárnok fizetésének felemelése. 320 kor. Jöv.
- Boróc* a költségvetés II-ik fejezetében mutatkozó hiánynak az I-ső fejezetből való fedezése. Jóváhagyatott.
- Dunabökény* a tanítók ötödéves korpótléka. 100 kor. Jöv.
- Wekerlefalva* a harangalpból vett kölcsönnek visszatérítése. Jöv.
- Bulkeszi* a népkönyvtári alap hozzájárulási összegének leszállítása. Feloldatott.
- Dunacséb* a IV-ik iskola tantermének bérlete. Jóváhagyatott.
- Jánoshalma* községi lovas szolgák fizetés-emelése. 20 kor. Jöv.
- Jánoshalma* a községi gulyás fizetés-emelése. 40 kor. jóváhagyatott.
- Madaras* kisbírák fizetés-emelése. 10 K. Jöv.
- Bácsföldvár* Hanák József adópénztárnok fizetés-emelése. Jöv.
- Szentfülöp* kisbírák felemelt fizetésének utalványozása. Jöv.
- Szentfülöp* marharakodó költségei. 2500 K. jóváhagyatott.
- Szentfülöp* vasuti aluljárók költségeihez való hozzájárulás. 2000—2000 kor. Jöv.
- Szentfülöp* fogyasztási adóellenőrök felfogadása. Jöv.
- Szentfülöp* Wolarich Lajos irtók fizetés-emelése. Jöv.
- Bácsujfalu* az új kataszteri telekkönyv költségei 455 K 82 fill. Jöv.
- Rém* a községi rendőrség ruházata felold. *Hódság* a járásbírói épülethez való hozzájárulás. Jöv.
- Hódság* a volt főszolgabírói lakás és hivatal házbére 560 K Jöv.
- Ada* ifj. Bacsí János elleni követelés leírása jóváhagyatott.
- Magyarokanizsa* liliomosi tűzkárosultak segélyezése 50 K Jöv.
- Magyarokanizsa* Magyar Andrásné segélyezése 100 K Jöv.
- Mohol* Seivity István kegydíjazása. Havi 20 K Jöv.
- Bogyan* Petrity Antal kártalanítása 80 K Jöv.
- Militics* a kisbírák dobolási díjai Jöv.
- Mohol* az iskolák ablaküvegeinek jókarban tartása Jöv.
- Paripás* egy ideiglenes díjnok alkalmazása jóváh.
- Mohol* a lovasszolga fizetés-emelése Jöv.
- Ada* a felsőréti földek haszonbérletének meghosszabbítása Jöv.
- Dernye* a vasut céljaira kisajátított községi földek Jöv.
- Mohol* Branovacsí Alexandra tanítónő fizetés-emelése 1200 K Jöv.
- Liliomos* szegényház eladása 802 K. Jöv.
- Liliomos* a husvizsgálóhelyettes kiképzési költségei Jöv.
- Magyarokanizsa* a gyalogpiac és a törvényhatósági ut közötti terület kikövezése és a zárdai ártézi kut felesleges vízének levezetése Jöv.
- Magyarokanizsa* a községi jegyzőknek a megyei és országos szakegyeleti gyűléseken való megjelenése alkalmából felmerülő napidíjak és utiköltségek fedezése tárgyában. Jöv.
- Magyarokanizsa* a zárdai faszükségletének felvágatási díjai Jöv.
- Magyarokanizsa* a temetőcsész külön szolgálatának díjazása Jöv.
- Magyarokanizsa* a polgári fiúskola részére szükséges tanszerek beszerzése 584 K Jöv.
- Magyarokanizsa* a slőjdeszközök és szerek beszerzése 220 K Jöv.
- Martonos* az óvoda épületének határozata. Jóváhagyatott.
- Martonos* a tenyészbírák élelmezése Jöv.
- Martonos* a behajthatlan fogyasztási adó leírása Jöv.
- Martonos* az ökörcsordai ártézi kut után többlet munka díjazása 120 K Jöv.
- Martonos* iskolaszerek beszerzése 300 K jóváhagyatott.
- Bácsordas* építési alap létesítése Jöv.
- Paripás* a róm. kath. plébánossal a párbér megváltása iránt kötött szerződés 3600 K Jöv.
- Bácsordas* Wagner Antal és Szabadka Ede jutalmazása Jöv.
- Ada* Zaj József és társai beltelki tulajdonjának átírása Jöv.
- Zenta* városnak eme határozatai mind jóváhagyatottak:
- a gimnázium párhuzamos első osztályában alkalmazandó helyettes tanár fizetésének megállapítása, a Tóth Mucsi István részére engedélyezett fizetési előleg, egy újabb népkönyvtár létesítése, Timár Dániel ápolási költségeinek leírása, a rabok élelmezésére szolgáló kenyér egységárának felemelése, Peresits György utóállítása költségeinek törlése, az ifj. Branovacsí János részére engedélyezett fizetési előleg, Spekla János és társa utóállítása költségeinek törlése, a városi alkalmazottaknak betegség esetére való biztosítása, Kalmár Albert haszonbérhatalékának törlése, költségvetési hiteláruházás engedélyezése, Aradszki Mladen előleghátralékának törlése, Ugró János és társai utóállítása költségeinek törlése, a Deutsch Jakabbal kötött bolibérleti szerződés, a városházán levő III. sz. pinchehelyiség bérletének meghosszabbítása, a Papp Bálinttal kötött adásvételi szerződés, a Jávorszki Imrével kötött adásvételi szerződés jóváhagyása, a Bálint Istvánnal kötött haszonbéri szerződés, a hidalapból felvett kölcsön, a magyarokanizsai hátszélien építendő iskola, a kertészeti szabályrendelet. özv. Popov Dömötörné és az ottani izraelita hitközség részére utcaszabályozás folytán átengedett közterületek és Klein Ignác részére 1 1/2 ölnyi közterület átengedése.
- Szond* Polyák László községi irtók fizetés-emelése Jöv.
- Szilágyi* a marhahajító kijavítása 450 K Jöv.
- Szeghgy* a községi szolgák alkalmazására vonatkozó szabályrendelet Jöv.
- Kossuthfalva* Kertész Sándor községi irtóknak fizetékieskiegészítésére adott állami segély előlegezése Jöv.
- Gombos* a községi szolgák fizetés-emeléséről alkotott szabályrendelet jóváhagyása Jöv.
- Apatin* Plavsits Mladen községi végrehajtó nyugdíjárulékainak fedezése Jöv.
- Jánoshalma* új tanítói állások szervezése jóváhagyatott.
- Kula* az anyakönyvi kivonati díjak hovaforrítása Jöv.
- Nemesmilitics* a közmunkaalap felhasználása Jöv.
- Bezdán* a megváltott községi földek felmérése Jöv.
- Cservenka* Kármán Géza irtók személyi pótléka 100 K Jöv.
- Küllöd* a rendőrök ruhaátalánya 90 K Jöv.
- Ujverbász* a községi népkönyvtár felállítása 800 K Jöv.
- Bácsgyulafalva* a jegyző fájárandósága Jöv.
- Kula* az óvónő és dajka javadalma Jöv.
- Óverbász* legelődíjak törlése Jöv.
- Bezdán* nagyszigeti földbér hátralékok leírása. Jöv.
- Kucora* a segédjegyző személyi pótléka. 600 K Jöv.
- Cservenka* az irtók végrehajtó személyi pótléka. 100 kor. Jöv.
- Ószivác* ingatlan csere. Jöv.
- Nemesmilitics* a halászati bérszerződés felbontása Jöv.
- Kiskér* a fogyasztási adókezelék 1909. évi díjai 250 K. Jöv.
- Ujszivác* az előjárói napidíjak felemelése. Jóváhagyatott.
- Ujszivác* az anyakönyvi kivonati díjak hovaforrítása. Jöv.
- Gádor* a községi irtók jutalmazása. Jöv.
- Kerény* kérelme a kisk Hartmann testvérek árvaköveteléseinek a tartalékalapból leendő fedezése. Elutasított.
- Boldogasszonyfalva* a községi előfogatosok fizetés-emelése 70 K. Jöv.
- Béreg* 2 rendőri állás beszüntetése. Feloldatott.
- Ugyanannak* határozata az utca szabályozási munkálatok biztosítása. Jöv.
- Herczegszántó* a népkönyvtár alap további gyarapításának beszüntetése. Feloldatott.
- Nádajla* határozata a községi ovoda és iskola berendezési költsége 2000 K. Jöv.
- Béreg* a községi irtók szabadsága. Jöv.
- Nádajla* a községi jegyző és segédjegyző fizetés-emelése. Jöv.
- Béreg* a községi kertész jutalmazása. Jöv.
- Sajkásgyörgye* a község által kiadott adókönyvecskék beszerzési költsége. Jöv.
- Csurog* a marhajárlatok vételével élvezett 1 1/2 % kedvezmény hovaforrítása. Jöv.
- Vaskút* a községi kertész fizetés-emelése. Jöv.
- Csurog* a községi pénztárnokok fizetésének felemelése. 1000 K Jöv.
- Béreg* a toronyóra és orgona kijavítása költsége. 100 K Jöv.
- Boldogasszonyfalva* az iskolai tantermek felállítására alkalmával felmerült többlet kiadás fedezése. Jöv.
- Nádajla* az 5-ik tanítói állás szervezése. Jöv.
- Béreg* a községi rendőrség 1907. évi ruhaátalányának megállapítása. 90—90 K Jöv.
- Nagybaracska* a sorozási költségek mikénti fedezése. Jöv.
- Sajkásgyörgye* Sovlyánszki Nesztor fia segélyezése. 160 K Jöv.
- Csurog* toronyóra beszerzése. Jöv.
- Ugyanannak* a jegyzői lak kifestési költségei. 300 K Jöv.
- Vaskút* Puhl Ferenc szabadsága. Jöv.
- Péterrève* a péterrève—aracsi komp használat. Elutasított.
- Bajmok* Lichtneckert József jegyző takarékpénztári igazgatói állása. Tudomásul vették.
- Madaras* a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása. Jöv.
- Ugyanaz* vágóhid építése. Jöv.
- Katymár* özvegy Oláh Lászlóné elleni peréből kifolyólag megállapított ügyvédi munkadíj. Jóváhagyatott.
- Péterrève* Drozdik Imre r. kath. hitoktató fizetés-felemelése. 1200 K Jöv.
- Ugyanaz* Muhi István segédjegyző fizetési előlege. 600 K Jöv.
- Jánoshalma* a tanya-iskola céljaira megvett ingatlan. Jöv.
- Bajmok* az óvodai dajka és iskolaszolga fizetésének megállapítása. Feloldatott.
- Szenttamás* Jung János irtók segélyezése. 100 K Jöv.
- Titel* a vadászterületnek a társaság részéről Nikolics Demeter részére való átadása. Jöv.
- Dunagárdony* az iskola-alapnál mutatkozó hiány mikénti pótlása. Jöv.
- Mozsor* Jerkov Száva kiskoru Katalin gyermekének havi segély adása. Jöv.
- Tündéres* Zsivancsev Voingtól be nem hajtható 84 kor. 63 fill. leírása. Jöv.
- Titel* Bolmanacz János és Tarányacz Zsiván segélyezése. Jöv.
- Sajkásgyörgye* 40,000 kor. kölcsön felvétele. A hat. feloldatott.
- Tündéres* Bulya György jegyzőnek fa, illetve faátalány ellenérték megadása. Jöv.
- Sajkáslak* körorvosi 100 kor. fuvarátalány-nak 200 koronára való felemelése. Jöv.
- Sajkáslak* irtók és végrehajtó állás szervezése. Jöv.
- Titel* Hernyakovics Milosnak 5 kor. 40 fillér tulfizetés visszafizetése. Jöv.
- Hódság* hullágetető kemence felállítás. Jöv.
- Péterrève* Huszágh Sándor községi állatorvos szabadsága. Jöv.
- Palona* a körállatorvos gyógykezelési díjai. Jóváhagyatott.
- Dunabökény* a körállatorvos látogatási díjai. Jóváhagyatott.
- Obecse* az állatorvos fizetés-emelése. Jöv.
- Tündéres* az 1905. évi közpénztári számadásból eredő tértimény leírása. 13 K. 66 f. leiratik.
- Ópalánka* a községi pénzek biztosítása. Jöv.
- Kishegyes* 37 kor. közmunka tartozás leírása. Leiratik.
- Felsőszentiván* község határozata behajthatlan követelések leírása. Leiratik.
- Bácsujlak* az 1908. évi községi adó százaléknak megváltoztatása. Jöv.
- Palona* az 1908. évi községi adó százaléknak megváltoztatása. Jöv.
- Piros* az 1908. évi községi adó százaléknak megváltoztatása. Jöv.
- Ókér* községi költségvetésnek és számadások sokszorosítása. Felold.
- Bácsszentiván* bérlőknek vízkár miatti kártalanítása. Jöv.
- Hódság* behajthatlan követelések leírása. Jöv.
- Gruits* István és Milosev György utkaparók kérvénye segélyezés iránt. 30—30 kor. Jöv.
- Özvegy Szurok* Józsefné segély iránti 200 kor. megszavaztak.
- Ticserits* Ferenc kegydíjazott *sajkásgyörgyei* községi orvos kérvénye végkielégítés iránt. Elut.
- Hoffmann* Sebestyén szolgabíró kérvénye költözködési költségeinek megtérítése. 1 havi fizetés megszavaztatott.
- Palánkai* járási mértékhitelítő hivatal 1909. évi költségvetése. Jöv.
- Doroszló* szegény alapjának 1909. évi költségvetése. Jöv.
- Hódság* kórház és szegény alapjának 1909. évi költségvetése. Jöv.
- Pollák* Ignác fellebbezése *Zenta* városnak a felfüggesztett tisztviselők helyettesítése tárgyában hozott határozata ellen. A határozatot megsemmisítették.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. december 7-én.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta *Fernbach* Károly főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: ifj. *Vojnits* István alispán, *Popp* György kir. pénzügyigazgató, dr. *Pávlovits* Simon főorvos, dr. *Mikosevics* Kanut főügyész, *Michailovics* Kornél főjegyző, *Scultéty* Ferenc árvászéki elnök, dr. *Faragó* János kir. tanfelügyelő, *Stankovits* György államépítészeti hivatali főnök, *Falcione* Lajos és *Valient* Nándor jegyzőkönyvvezető.

Popp György min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy befolyt:

I. *Egyenes adóban*: Az 1908. november hóban befizettetett 2286430 kor. 98 fill. A múlt év hasonló havában 2200323 kor. 56 fill. Az elmúlt hóban több 86107 kor. 42 fill. Az 1908. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 9526067 kor. 99 fill. A múlt év hasonló időszakában 9942630 kor. 49 fill. Ez évben kevesebb 416562 kor. 50 fill.

II. *Admentességi díjban*: Az 1908. november hóban befizettetett 274941 kor. 42 fill. A múlt év ugyanezen havában 50869 kor. 59 fill. Az elmúlt hóban több 1184 kor. 83 fill. Az 1908. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 139817 kor. 38 fill. A múlt év hasonló időszakában 163529 kor. 90 fill. Ez évben kevesebb 23712 kor. 52 fill.

III. *Bélyeg és jogilletékben*: Az 1908. november hóban befizettetett 274941 kor. 99 fill. A múlt év hasonló havában 204874 kor. 50 fill. Az elmúlt hóban több 70067 kor. 49 fill. Az 1908. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 2974030 kor. 89 fill. Az elmúlt év hasonló időszakában 294095 kor. 20 fill. Ez évben több 33076 kor. 69 fill.

IV. *Fogyasztási és italdobban*: Az 1908. november hóban befizettetett 110573 kor. 64 fill. A múlt év ugyanezen havában 108692 kor. 96 fill. Az elmúlt hóban több 1880 kor. 68 fill. Az 1908. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 1173137 kor. 23 fill. A múlt év hasonló időszakában 1082763 kor. 78 fill. Ez évben több 90373 kor. 45 fillérel.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, megyei főorvos jelenti:

A közegészségügyi állapot e hóban kielégítő volt; a körmozgalom valamivel élénkebb volt, mint az előző hóban, minek oka a váratlanul beállott hidegebb időjárás folytán a rendszerint nagyobb számban fellépni szokott heveny és idült, hurutos és lobbos kórállapotok számarányának némi emelkedése, ugyiszintén a légzőszerveknek és ezáltal még az influenzának is néhány községben észlelt esetei. Azonban emeljenek ezen időszak normális viszonyainak keretében tartozván, ezeken kívül nem fordult elő egy rendkívüli mozzanat sem, mely a közegészségügyi szolgálat terén szükségesé tette volna valamely kivételes intézkedést.

Járvány-ragályos kórok fellépése észleltett:

A *roncsoló toroklob* 21 községben. Megbetegedett 213, meggyógyult 131, meghalt 39, ápolás alatt maradt 36.

A *vörheny* 15 községben. Megbet. 161, meggy. 122, meghalt 27, ápolás alatt 12.

A *hagymáz* 10 községben. Megbet. 116, meggy. 71, meghalt 12, a többi ápolás alatt maradt.

A *gyógyszertárakban* annyiban történt változás, amennyiben a *topolyai* II-ik »Sarló Boldogasszony«-hoz címzett gyógyszerár személyes üzleti joga *Fehér Jenő*ről *Müller Vilmos*ra, a *szondi* »Angyal«-hoz címzett gyógyszerár *Béke Gábor*ról *Zaáry Elemér*re ruházott át. *Lévai Károly bácsordasi* állatorvosnak a kézi gyógyszerári jog megadatott.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti:

A vall. és közokt. miniszter az *ujverbászi* társulati jellegű polgári leányiskola részére a folyó tanévi kiadások fedezhetése céljából 1000 korona államsegélyt utalványozott; *Alexy Pál kishegyési* gazd. ism. isk. szaktanitót a felvinci hasonló jellegű gazd. ism. iskolához áthelyezte és Bácsmegeye közönségének a kézügyességi tanfolyam költségeinek fedezésére megszavazott 4000 koronát kitevő hazafias áldozatkészségeért elismerő köszönetét nyilvánította.

Bácszentivánon egy új iparos tanonciskola szerveztetett, mely iskola működését már meg is kezdette.

Az elmúlt hónapban a nem állami tanítók izetésének az 1907:XXVII. t.cikk értelmében

leendő rendezésére 1800 kor., eddigelé összesen 125,540 kor. államsegély fordítottatott.

Végül jelenti, hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meglátogatta a *kátyi* állami, a *kátyi, alsókaboli, felsőkaboli, csurogi, apatini* községi elemi, a *csurogi, óbecsei, bokodi, csavalyi, rémi, felsőszentiváni, mátételkei, illamajorosi, tataháza, mélykúti, tinójárás, katymári, madarasi és almási* r. k. elemi, az *óbecsei és kátyi* g. k., az *óbecsei, apatini, csurogi és almási* izr. elemi, az *apatini és óbecsei* közs. jellegű polg. fiú és leányiskolákat, az *apatini* állami, az *óbecsei, bokodi, mélykúti, csavalyi, madarasi és felsőkaboli* közs., valamint az *almási* r. k. és *óbecsei* g. k. kisdudovodákat, az *almási és óbecsei* gazd. ismétlő, továbbá az *apatini* és *óbecsei* iparos tanonciskolákat, összesen 162 tanteremben.

A fentebb elősorolt tanintézeteknél azt tapasztalta, hogy az *apatini* áll. óvodák *tulzsufoltak* s azok még 3 ily óvodával *fejlesztendők*; a *rémi* r. k. iskola *fölszerelés*, a *bácsalmási, madarasi és katymári népiszkolák tulzsufoltság*, az *óbecsei* közs. óvodák és polg. iskolák elhelyezése tekintetében, továbbá az *óbecsei községi polgári fiúiskola meg nem felelő igazgatás*, a *kátyi* állami, *alsó- és felsőkaboli iskolák tulzsufoltság és fölszerelésének hiánya*, valamint a *kátyi g. k. szerb és felsőkaboli községi népiszkolánál a magyar nyelvnek törvényes módon való nem tanítása következtében erős kifogás alá esik.*

Sztankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

A törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A f. évi fentartási kavics szállítása kevés kivétellel befejeztetvén, bizottságilag felülvizsgálatott és átvétetett.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerelési munka gőzhengerrel *Szépliget* községben befejeztetett, *Bajmokon* és *Zomborban* pedig folyamatban van.

Az állami beruházási hitel terhére legutóbb engedélyezett utépitkezések közül az *apatini-gombosi* törvhat. közút 4.5—14 km. szakaszán a földmunka volt folyamatban, amely azonban a beállt fagy miatt csak lassan halad előre.

Az utiszemélyzet a rendes utféntartási munkálatokkal, főleg pedig sárléhuzással és kavics-terítéssel volt elfoglalva.

A megállapított utépitési program szerint folytatott kiépítendő törvényhatósági közutakra vonatkozó tervek és műszaki műveletek az államépítészeti hivatal által munkába vétettek és részben elkészítve a kereskedelemügyi miniszterhez jóváhagyás és a helyszini bejárás elrendelése végett felterjesztettek.

A befejezett utépitkezések közül a *kátyi, tisztaistvánfalvi és tiszakálmánfalvi* vasuti állomásokhoz vezető törvh. közutak felülvizsgálata megéjtetett a többiekre nézve pedig a felülvizsgálat csak a kiviteli művellet elkészülte után lesz elrendelhető, illetve megtartható.

A folyó évben kőanyag hiányában be nem fejezett utépitéseknek 1909. év kora tavasszal leendő folytatása iránt a szükséges összes intézkedések megtétek.

Gramling Kornél kir. ügyész jelenti:

A felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hóban a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogház orvosa és általam is, a szabályok értelmében szigoruan ellenőriztetik, kifogástalan, szerződészerű, panasz miatta nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán az őrség körében, mint a letartóztatottaknál nem szabott ki.

A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 46 letartóztatott volt elhelyezve és pedig

1) Jogérvényesen eltét: elzárva: fogházra 13, börtönre 21, fegyházra 5.

2) Elítélletlen vizsgálati fogoly 6.

Az 1908. évi október hó utolsó napján a létszám 44 főből állott, míg a múlt hó végén 46 volt, s így a havi zárnap szaporodást mutat.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a múlt hó folyamán az országos fegyintézetbe, vagy a kerületi börtönbe egy letartóztatott sem szállítottott, feltételes szabadságra senki sem bocsátottott. A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően keresztülvitetett, s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű. Az apatini, hódási, kulai kir. járásbirósági fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

H I R E K.

A képviselőházból.

Ugy történt amint előre megirtuk. A képviselő urak azért szavazták meg a sürgősséget, hogy hosszú Karácsony szünetben legyen részük. Meg is kapják. Ugyan, mit nem ad ez a dicső »nemzeti« kormány az ő hü csatlósainak. Kell igazgatói állás? Ime, vedd. Akarsz gyáralapításhoz állami segélyt? Ne-se, fogd. Rendes tégl helyett homoktéglat akarsz az államnak szállítani? Jól van, szállítsad. Szubvenció és pauszálé kell a lapjaid számára? Kapsz amennyi kell. A korteseidet nevezem ki, léptessem elő és tüntessem ki? Meglesz. Hát még mit akarsz? A lovid, ökreid, szamaraid részére nem kellene egy kis ordó? Csak parancsolj, s minden kívánságod teljesül.

Igy szól a kormány az ő hiveihez. Most egy kis négyhetes szünettel kedveskedik nekik.

Péntektől máig minden napra jutott egy tárcsa. Sőt volt nap, amikor két tárcát tárgyaltak le. A kedélyeket persze fásott unalom jelezte. A hónapok tulnyomó része haza is utazott. A bácskaiakat is csak egynéhány képviselte: *Baloghy* Ernő és gróf *Teleki* Árvéd, akik az egész hetet Budapesten töltötték és *Lázár* Pál. Az utóbbi a közoktatásügyi költségvetés tárgyalásánál föl is szólalt s a műegyetem új épületét hozta szóba Kétségtelenül önzetlen szándék vezette, mert az épület ma—holnap kész lesz, s így a homoktéglatnak e helyre való szállítása kizártnak tekinthető.

Szardán került szóba a győri tanítóképző botránya. Az ottani püspök ugyanis fölfüggesztette a IV. osztály összes növendékeit és tanári kart, mert a császárubileum napját, december 2-ikát, a püspök *paransa(!)* ellenére nem akarták megünnepelni. Emiatt *Eitner* Zsigmond a kormánypartii függetlenségi tábor ismert tagja érelyesen, hazafias szellemben meginterpellálta Apponyit. Az egész Ház — csupán a néppárt maradt csendes — zajosan helyeselt Eitnernek s hazafiatlannak bélyegezte a püspököt.

Mindenki el volt rá készülve, hogy gróf *Apponyi* a püspök eljárását elítéli s a méltatlanul megtámadott növendékeket és a tanári kart megvédi. A mindég kétkulacos Apponyi azonban most is olyan választ adott, mely a saját pártját is megbotránkoztatta. Hívei ki is kelték ellente, de az elnök gyorsan bezárta az ülést. *Fernbach* Péter, *Fernbach* József és *Gyelmis* Gerő aki egyébként családi ügyben a karzaton volt elfoglalva, keserű érzéssel tapasztalhatták a 48-as hagyományok illetén való lábbaltiprását.

Kitüntetett pénzügyi titkár. A király *Gulyás* György zombori p. ü. titkárt nyugdíjazása alkalmából a *Ferenc* József rend lovageresztjével tüntette ki.

Az apatini iskolaszékbe *Bokor* Róbert erdőtanácsost és *Ibisits* Ignácot választották meg az üresedésben volt két állásra.

Egy tanító kitüntetése. *Gusztin* Mihály verseghi tanítót, bácskai földinket a váci püspök kitünő tanítási eredményeért meleghangú levélben megdicsérte. A püspöki leiratot a derék pedagógus jelenlétében iskolaszéki ülésen olvasták föl.

Uj orvos. *Wolf* Béla adai lakost a napokban az orvosi tudományok doktorává avatták.

Egy közigazgatási tanfolyamhallgató segélyezése. *Bauer* Imre községi közigazgatási tanfolyamhallgatónak a vármegye 250 kor. sgélyt szavazott meg tanulmányai kiadásainak részbeni fedezésére.

Orvosi oklevelek kihirdetése. A vármegye legutóbbi közgyűlésén dr. *Bálint* Lipót moholi és dr. *Rendek* Béla jánoshalmi orvosok okleveleit kihirdették.

Községi képviselő választások Adán. Adán községi képviselőkké ezeket választották meg: *Nagypál* Józsefet, *Berdó* Istvánt, *Urbán* Mihályt, *Molnár* Jánost, *Beslin* Ávrámos, *Urksits* Jásót, *Barát* Andrást, *Solymosy* Pált, *Bakos* Györgyöt, *Faragó* Mihályt.

Községi képviselőválasztások Moholon. Moholon községi képviselőkké megválasztottak: Vida Sándor, Raffay Sándor, Apró András, Karakás Szimó, Ludaity Szóvó, Halász Mihály, Lakatos Pál, Mallár Ferenc, Szántó András és Faragó Mihály.

A palánkai izr. nőegylet e hó 12-én szombaton, a palánkai kaszinó összes termeiben, tombolával egybekötött tánc estélyt rendez. Az egylet az estély tiszta jövedelmét szegény családok felszegélyezésére fordítja.

Községi tisztújítás Kályon. Kályon — mint levelezőnk írja — a tisztújítást f. hó 3-án, Szemző János főszolgabíró elnöklésével ezzel az eredménnyel ejtették meg: Közkiáltással: Mátyás Ráda bíró, Müller Jakab albíró, Dobanónácsi Kuzman községi és Szávin Avzam adópénztáros, Mileity Gyoka közgyám, Jovity István, Szubotin Milos, Radukin Lyuba és Wallzabenstein Ferenc esküdtekké választották meg.

A bajai milliósi főnyeremény ügye a tábla előtt. A bajai milliósi főnyeremény ügye, amelynek vádlottait a szabadkai kir. törvényszék tudvalevőleg felmentette, a kir. ügyész felebbezése folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került. A táblán az ügyet kiosztották Perjessy Géza bírónak, ki most készült el erre vonatkozó referátumával. Az ügyésznek a tábla előtt való tárgyalása a jövő hó elején lesz.

A megyei levéltárban ezidőszerint a rendes személyzetten felül két ideiglenes díjnok van alkalmazásban. Minthogy a levéltári teendők még mindig fokozott munkaerőt igényelnek, a két díjnokot a jövő évre is alkalmazzák 60—60 korona fizetéssel.

Előljárósági választás Sajkásszentivánon. A sajkásszentiváni előljárósági választás eredménye ez: Bíró ifj. Milinov Koszta, albíró Wessinger Jakab, pénztárnok és közgyám Miliwojevits Fülöp. Esküdtek: Horváth Szvéta, Putnik Daniló, Gillich István, Wurcz Jakab.

Házasságok. Rosenberg József bácsalmási földbirtokos és nagykereskedő, a jóhírű Rosenberg Adolf féle cég beirtaga e hó 22-én tartja esküvőjét Rosenfeld Irma kisasszonnyal, dr. Rosenfeld József Czernoviczi főrabbi leányával.

Öt község vasuti kölcsönfőlvétele. Derye, Cservenka, Kossuthfalva, Veprőd és Szentfűlöp községek a szabadka—gombos—palánkai vasút részére megszavazott hozzájárulási összegeknek kölcsön útján való fölvételét határozta el. A vármegye a határozatokat jóváhagyta.

Az ujszivácsi református templom részére a község 1000 kor. segélyt szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

Községi tisztújítás Jánoshalmán. Jánoshalmán november 28-án volt a községi tisztújítás. A bírói állás betöltése nagy izgatottságot idézett elő. Két nagy, erőteljes párt képződött. Az egyik az eddigi csöndesen munkálkodó bíró, Komáromi Gergely mellett foglal állást; a másik a függetlenségi párt egyik oszlopos tagját, a fáradszatólan tevékenységű okosfejű Nagy Pál Sándort akarta, akitől méltán sokat vártak. Az utóbbit támogatta Király István, a függetlenségi kör elnöke is. A heves küzdelem Komáromi győzelmével végződött, aki csak 40 szavazattal tudta ellenfelét legyőzni. Albíró lett Kovács György. Adószedő Váczai Pál, községgazda Ferenczi Ferenc.

Halálozások. Pál József ny. bácsfekete hegyi tanító a napokban Kecskeméten 34 éves korában meghalt. A nagyképzettségű, derék pedagógust, aki betegsége miatt vonult kora ifjúságában nyugalomba, nagy részvéttel temették el.

Bayer Adolf bajai magánzó, az ottani társadalom egyik köztisztviselőjében álló tagja e hó 2-án 71 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Polákovits Ernő Ujverbáson 41 éves korában meghalt. Nagy részvételt temették el.

Az apatini új községet már most kellett volna átadni. A vállalkozó azonban nem készült el munkálatával s így a község képviselőtestületét arra kérte, hogy az átadás határidejét a jövő év április haváig tolja ki. A kérelmet, az építkezési nehézségekre való tekintettel, teljesítették.

Csöd Ujvidéken. Az ujvidéki törvényszék Dimitrievics István kereskedő lakos ellen a csödtől elrendelte. Tömegmondnok dr. Gaál Ödön ujvidéki ügyvéd.

Fizetésektelenség Zentán. Hoffmann B. (Berta) be nem jegyzett rövidáru-kereskedő cég fizetésektelenséget jelent. A cég 4 1/2 éve áll fenn. Az üzletet tulajdonképpen adós nő férje, Hoffmann József vezette, aki saját neve alatt 1884-ben csödbe került. A cégnél rendes könyvek nincsenek, de adós bmondása alapján kb. 15,000 K

forgalommal dolgoztak, azonban nagy háztartási és üzleti költségekkel. Az áruaktár 2470 K értéket képvisel, míg a künnlevőségek, melyekből csak kis rész jó, 4546 K-t tesznek. Ezzel szemben az árutartozások 9285 K-ra rugnak. Az adós egyességet ajánl és kezesül fivéret Hoffmann Sándort ajánlja fel.

Csöd Adán. Berger Adolf adai kereskedő ellen aki ezidőszerint Budapesten, Podmaniczkyutca 61 sz. a lakik, elrendelték a csödtől. Tömegmondnokká gr. Hodik János adai ügyvédet nevezték ki.

A zentai középületek biztosítása. A zentai középületek biztosítását határozta el a városi közgyűlés. De most a legkedvezőbb ajánlattevőt, a Trieszti biztosító társaságot figyelmen kívül hagyták, Hirsch Herman és Novoszell János megfélebezték a határozatot. A vármegye a város határozatát meg is semmisítette, s a biztosítás eszközését a Trieszti biztosító társaságnál rendelte el.

Tisztújítás Tiszakálmánfalván. Tiszakálmánfalván — mint levelezőnk írja — Szemző János főszolgabíró elnöklésével közfelkiáltással megválasztottak: Szkotovics Mihály bíró, Hartmann Miklós albíró, ifj. Schvalm György köz- és Alaxander János adópénztáros, Nagy Pál közgyám és Palocz Nagy András, Bátor Ferenc, Reichert János és Szellner János esküdtek.

Kulai posztógyár részvényei. A kulai posztógyár részvényjegyzésének ama különös módjáról, melylyel a községre befolyást gyakorolnak, a részvények jegyzése érdekében, vezércikkben mondtuk el véleményünket. Mint jellemző tünetet kell felemlítenünk *Kula* községnek, illetve derék vezetőinek lelkiismerete ovatoságát, melylyel a részvénytársulat ügyét kezelik. Erre nézve ezeket jelentik Kuláról: A legutóbbi képviselőtestületi ülésen tárgyalás alá került a gyáju-, fonó- és szövő-gyár kérelme 300 részvény jegyzése, a szomszéd teleknek a gyár számára való megszerzés és 500,000 téglá adományozása. Dr. Récsi Ede és Rác György pártoló felszólalása után a jelenvolt leendő gyári igazgató Schneider Richárd hosszabb fejtegetésben előadta a gyár jövedelmezőségét és kijelentette, hogy ő a maga részeséről 100,000 K értékű részvényt fog jegyezni és annak teljes értékét kész pénzbe be fogja fizetni, mire kész írásbeli nyilatkozatot is adni, (és nyilván anyagi garanciát nem?) és kérte a képviselő testületet, hogy a kérelmezett támogatást megszavazza. Dr. Récsi Ede ezek után azt indítványozta, hogyha Schneider, a leendő technikai igazgató tényleg 100,000 K-val vesz részt és erről írásbeli nyilatkozatot ad, akkor a község 100 drb. részvényt (10,000 K) jegyezzen; a telek és téglá kérdés elodáztassék arra az időre, mikor a gyár tényleg nagyobbítottatni fog. Ezt az indítványt Rác György és dr. Holländer Dávid hosszabb szerb felszólalásban is pártolta, de a szavazásnál 14 községi képviselő mellett- és 17 ellene szavazott. Dr. Récsi Ede indítványára elhatározták aztán, hogy ezen kérdés a legközelebbi közgyűlés napirendjére ismét kitézessék.

Gyógyszertár Ujsziváczon. Ujsziváczon mozgalom indult meg gyógyszerár felállítása iránt. A községi képviselőtestület kérelmére a megyei közegészségügyi bizottság is a gyógyszerár felállítása mellett foglalt állást. Az így a megyei közgyűlés elé került, mely a bizottság álláspontját magáévá tette s a gyógyszerár érdekében fölirt a belügyminiszterhez.

Pestmegyei anekdoták címen érdekes, mulattató könyv jelenik meg e hó folyamán. Szerzője dr. Szász István, a kitünő tollu, egészséges humoráról ismert óbecsei orvos.

Tisztújítás Mozsoron. Mozsoron f. hó 5-én volt a tisztújítás. Szemző János főszolgabíró elnöklésével. Az élénken lefolyt választás eredménye — mint levelezőnk írja — ez: A bírói és pénztári állás névszerinti szavazattal bíró lett Bodor Milán 129 szavazattal. Szubotin Száva 113 és Etinszki Rada 9 szavazatával szembe. Köz- és adópénztáros Popov Novák 141 szóval Sándorov Száva 115 szavazatával szemben. Petákov György közgyám. Radomis Dusan, Bacskalics János, Mazjánov Rada és Nikolics Rada esküdtek.

Elfogott szerb kém? Zsablyáról írják lapunknak, hogy az ottani rendőrség e hó 7-én letartóztatott egy idegen férfit, aki gyanus magaviseletével magára vont a figyelmet. A piactéren többeket szerbül megszólított és velük tárgyalt. Az idegen Roskov Radovannak nevezi magát és állítólag Mrgyanovcéről (Szerbia) való 43 éves pincér. A csendőrségnél azt adta elő, hogy Budapestről jön és gyalog szándékozik hazájába visszatérni. A nyomozás erőlyesen folyik. Igazolók okmányt nem találtak nála és eddig már kiderült, hogy az intelligens idegen nem pincér.

A rémregények hatása alatt. Zentáról jelentik eme érdekes esetet: Tatity Dusan és Szalvai Antal Kiss Dezső szabóműhelyében öltögettek egésznap a varrótűt, szabadidejükben pedig ponyvairodalmat olvasgattak, melyek kalandos utazásokban, afrikai tigrisvadászatokban stb. bővelkedtek. Ezek az olvasmányok annyira hatalmukba kerítették a két fiut, hogy magukhoz szedtek néhány kést, kötelet és azzal bucsut mondván a kapufélfának, utnak indultak azzal a szándékkal kigy elmennek Délafrikába tigrisekre és elefántokra vadászni. El is jutottak egészen Zimonyig, de itt kettéhúzták a számításukat, mert elállták az útjukat s nem engedte tovább a szerb határon levő katonaság. Mit volt mást tenni, csüggedten visszajöttek Ujvidékre, ahol végképp lemondtak a további kalandos utról s azzal szétváltak. Tatity Pancsova felé, Szalvai pedig Zenta felé vette az útját s a napokban érkezett vissza gyalogosan gazdájához. Visszaadta az elvitt késeket, meg a tigrisnek szánt pányvázó kötelet, azután visszaült a varrógéphez, hogy tovább szöje a megnem valóított álmait.

Hivatalvizsgálat Kossuthfalván. Kossuthfalván — mint levelezőnk írja — e hó 4-én volt a hivatalvizsgálat. A vizsgáló bizottság a legnagyobb rendet és pontosságot találta, amiért Császár főszolgabíró a jegyzőnek elismerését fejezte ki.

A kossuthfalvai előljárósági választás e hó 5-én volt. Az eredmény ez: Bíró lett Varjas Sándor, albíró Karai Sándor, közs. pénztárnok Nemes József, bir. adószedő Szűts János (Lodi veje), közgyám Kovács Gáspár. Esküdtek: Jeges Sándor, Juhász Mihály, Krémer Ádám, Fodor János, Fütő Mihály.

Előljárósági választás Topolyán. Topolyán — mint levelezőnk írja — e hó 1-én volt az előljárósági választás és pedig a következő eredménnyel: Bíró lett Fekete István, albíró Dudás Antal, közs. pénztárnok Brindza János, kir. adószedő Németh Elek, közgyám Gyantár Antal. Esküdtek: Apró Márton, Holovits Mihály, Szent János, Vadász Ferenc, Bacsa János (süli), Hauk István.

Egy aggastyán öngyilkossága. Neumann György 84 éves szeghegyi lakos — mint levelezőnk írja — már több hónap óta gyógyíthatlan betegséggel szenved. Ez életuntá tette. E hó 6-án este 5 és 6 óra között a lakásán zsebkendőjével fölakasztotta magát. Mire gyermekei észrevették, már halott volt.

Kedélyes kártyázás. Zsablyai levelezőnk írja: Mult vasárnap délután egy nagyobb, földmivesekből álló társaság Sztojkov Milán lakásán kártyázott. Játék közben Belyin Milos és Zlokolic Tóra összeszólalkozott, mire Belyin arcul ütötte Zlokolicát. Zlokolicaboszut forralmegszégyenítője ellen. Este atyjával együtt lesbe állott és mikor Belyin hazament, egy vaslapáttal úgy vágta fejbe, hogy ez nyomban összeesett. Súlyos sérüléssel kocsin szállították haza.

Sikertelen betörés. Folyó hó 5-én éjjel — mint zsablyai munkatársunk írja — ismeretlen tettesek a zsablyai gör. kel. szerb templomnál levő kőkerítésen átmászva, a templom udvarára nyíló hitközségi pénztári helyiségbe hatoltak, ahol a pénztárt akarták megdézsmálni. A vasláda azonban a hatalmas fejszececsapásoknak is ellentállott, mire a felsült betörők anélkül, hogy nagyobb kárt okoztak volna, elillantak. A tettesek nyomozása ezideig sikerrel nem járt.

KÖZGAZDASÁG.

Állatfelhajtás a bacsstóvárosi hetivásárokon. Bacsstóváros község kérvényt adott be a földmívelési miniszterhez hetivásárain való állatfelhajtásoknak engedélyezése iránt. A kérvényt a gazdasági egylet és vármegye — az utóbbi szombati közgyűlésén — pártolólag terjesztette föl.

Lépfene a hódási járásban. A hódási járáshoz tartozó Bácsan és Bácsujfalun fölépített a lépfene.

Az állatlétszám Bácsme gyében. Bácsme gyében — beleértve Szabadka, Ujvidék, Baja és Zombor városokat is — az állatlétszám ezidőszerint a következő: Szarvasmarha 227.000, ló 134.000, sertés 400.000, juh 290.000, számár 585, öszvér 6, kecske 190. — Bácsme gyében 257.000 kat. hold közlegelő van ezidőszerint.

Sertésvész Bácsmegeyében. Bácsmegeyében újban eme helyeken lépett föl a sertésvész: Doroszlón, Bácsalmáson, Liliomoson, Pinczédén, Kulán, Torzsán, Szépligetén, Dunagárdonyon, Csantavéren, Adán és Zentán.

Patkolási tanfolyam Zomborban. A Bácsm. Gazd. Egyesület előterjesztése a földmívelésügyi miniszterium a jövő év folyamán Zomborban patkolási tanfolyamot fog rendezni.

A résztvevő kovácsok 1 kor. napidijban és esetleges vasuti költségük megtérítésében részesülnek.

A tanfolyam félévig tart, vasárnaponként d. e. 7 és 11 órák között.

A tanfolyam elméleti és gyakorlati. Az elméleti részt *Ily György* m. kir. törvényhatósági főállatorvos fogja vezetni. A gyakorlati patkolást Tátray állategészségügyi felügyelő vezetése mellett Csauz Imre csongrádi m. kir. városi állatorvosra bizzák.

A borüzlet a Felsőbácskában. *János-halma*, dec. 9-én. Az idei szüret mennyiség és minőség tekintetben egyaránt jól sikerült. Borok iránt élénk kereslet nyilvánul, ami ezidei áruink jó minőségének tulajdonítható. Míg a szüretben a hordóhiány a must árát 9—12 fillérré szorította le, addig most a sillent 14—18 fillérért, a fehéret 18—24 fillérért, seprőstől veszik meg. A szüret óta körülbelül 25,000 hektólitert szállítottak tőlünk vasuton.

Szerkesztői üzenetek.

Ama levelezőinket, akik az utóbbi időben megcappant buzgalommal teljesítették tudósítói feladatukat, arra kérjük, hogy lapunk részére élénkebb munkásságot fejtsenek ki.

T. F., Kossuthfalva. Postára tettük.

M. A., Futtak. Még nem nézhetjük át. Legközelebb megüzenjük.

V. K. Elküldtük.

Palánka. A menyasszonynak az atya nem ny. huszárkapitány, hanem hajóskapitány.

H. I., Szabadka. Nem tudjuk elintézni. W. nem talált megfelelő okot.

Haladjunk. Hát ön mért nem igyekszik haladni?

S—sz., Zenta. Bartha Miklós első ízben Kovács Pál ellen 408 szótöbbséggel győzött.

Gy. B., Zombor. Lapunk közigazgatási naptára 1902-ben jelent meg. Már nem rendelkezünk vele.

E. E—a. Dehogyan szabási hiba. Hiszen éppen az az elegáns, hogy a hosszú kabátok hátulsó nyílásain (Schlitz) a selyembélés kilássék. A nyílások alsó szélei tehát szétválnak. Amilyen színű az alj, olyan színű a bluz is; az utóbbi egy-két árnyalattal élénkebb lehet. Ez most a divat. A boákon és karmantyukon levő farkdiszek szintén a legutolsó divat követelményei.

L. S., Ujvidék. Nem lehet.

T. B., Baja. A monografiában a takarékpénztárakat külön fejezet fogja ismertetni.

L. L., Zenta. Tessék az új vizsgálat eredményét bevárni, s ha a jelzett jelenségeket újból észlelné, kérjük értesítését.

B. R., Ujvidék. A pirosi esettel kapcsolatosan.

Gy. I—e. Közvetlen torrásból kaptuk, tehát kétségtelen.

N., Bajmok. E hó 24-én meglesz.

Ajánlati versenyhirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok közhírré teszi, miszerint VB. **Ofner Mór és Oszkár csődtömegéhez** tartozó csődleltár 1—1177 t. a. felvett 30677 K 63 f. beszerzési és 19237 K 20 f. becsértékű áruk, **(vászon, szövet, kendők, selymek)** valamint a csődleltár 1178—1187, 1191—1217, 1219—1239 és végül 1243—1261 t.-c. felvett 10.748 K 60 fillér beszerzési és 5080 korona becsértékű bolti és irodai berendezés ajánlati verseny útján a következő feltételek mellett adatik el:

1. Ajánlattevők kötelesek szorosán lepecsételt saját pecsétjükkel ellátott írásbeli

zárt ajánlataikat 1908. évi december hó 12-ének d. u. 4 óráig alólirott csődtömeggondnoknál beadni és annál egyidejűleg készpénzben, óvadékképes értékpapirban vagy helybeli takarékpénztári betétkönyvben a becsérték 10%-át vagyis az árukra nézve 1923 korona 72 fillér a berendezési tárgyakra nézve pedig 508 korona egyidejűleg letéti elismervény mellett letenni. Az ajánlatok az árukra külön és a berendezési tárgyakra is külön tehető, de egy ajánlatba foglalandók.

2. A csődbíróság az ajánlatok elfogadásához kötve nincs, miért is a legmagasabb ajánlatot is visszautasíthatja.

3. A csődtömeg sem a leltárbeli tételek helyességéért, sem mennyiségéért vagy minőségéért nem felel, ellenben ajánlattevők az eladásra kerülő ingóságokat naponként vasárnap kivételével d. u. 2—4 óráig a tömeggondnok közbenjöttével megtekinthetik, korlátolt számú próbaméréseket is tehetnek, ugyanazon időben tekinthető meg a tömeggondnoknál a csődleltár is.

4) Az ajánlat elfogadása esetén vevő 1908. december 15-től 1909. május 1-ig a csődtömeg helyett évnegyedenként esedékes 1384 K házbért megfizetni, december illetve 15-től február 1-ig már kifizetett házbért a csődtömegnek visszatéríteni köteles.

5) Az ajánlat csak a csődbíróság határozatával tekintik elfogadottnak.

6) Az ajánlat elfogadása esetén vevő tartozik a vételárat a bánatpénz betudása mellett 24 óra alatt készpénzben tömeggondnok kezéhez lefizetni az eladott ingóságokat ugyanazon idő alatt átvételi elismervénnyel átvenni az esedékes házbért szintén nyomban megfizetni és a harmadik fokozat miszerinti vételi illetéket is viselni.

7. Ha vevő a hat pontbeli kötelezettségének meg nem felel, bánatpénze elvesztésén felül a csődtömegnek kártérítéssel is tartozik.

Dr. Máyer Oszkár

ügyvéd,

(lakik: Ujvidéken, Kossuth Lajos-utca 30.),
mint vb. Ofner Mór és Oszkár csődtömeggondnoka.

Magyarkanizsa község előljáróságától.

768/1908. szám.

Hirdetmény.

Magyarkanizsa község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező Nagy Tisza **halászati jog** 1909. évi január hó 1-től feltételeesen 6 évre, 1908. december hó 16-án délelőtt 9 órakor a község házában, nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni fog.

Kikiáltási ár 500 korona.

Bánatpénz 100 korona, mely bérlő által egynegyed évi haszonbéri összegnek megfelelően kiegészítendő s a bérlő tartamáig letétbe helyezendő lesz.

Egyéb feltételek a közigazgatási jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Magyarkanizsa, 1908. december 8.

Laczkovits Károly
főjegyző.

Popovits György
bíró.

Magyarkanizsa község előljáróságától.

7621/1908. szám.

Hirdetmény.

Magyarkanizsa község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező, tenyésztésre alkalmatlannak talált.

5 drb. magyar faju és 1 drb. nyugati faju bika,

esetleg több is, 1908. évi december hó 17-én délelőtt 9 órakor, a vasutállomás közelében levő dézsmakerti birkaakolnál nyilvános szóbeli árverésen eladatni fog.

A vételár a közpénztárba azonnal befizetendő.

Magyarkanizsa, 1908. évi december hó 7-én.

Laczkovits Károly
főjegyző.

Popovits György
bíró.

Ezüstszőrményulak

remek példányokban kaphatók

darabonként 6 K-ért

az Óbecsei Ezüstszőrme nyultenyésztésre alakult alkalmi társaságnál.

Levelék **Hárs Aladár** tisztelendő urhoz 6—4 intézendők.

„Blickensderfer“ eredeti amerikai

írógép

azonnal látható irással.

Tiszta acélszerkezet.
Gyönyörű szép irással. — Az írógépek legolcsóbbja.

Ara teljes felszereléssel csak 300 korona.

Írógép kellékek a legolcsóbb árakban szállítanak.

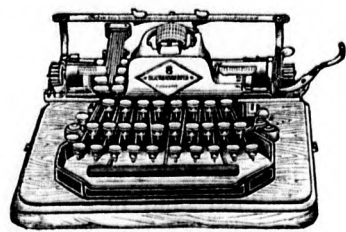
Részletfizetésre is adatik.

— Sokszorosításra is alkalmas. —

Állandó képviselő:

Ezer Antal
Apatin

Járási Általános Takarékpénztár.

Freystädtler Flóra emlékiratai!

**Életem
Szerelmeim
Szenvedéseim**
Irta: Báró Splényné Freystädtler
Flóra.

Az ismert budapesti milliósleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkélőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,

Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér.

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

ZENTA

Kezelés előtt!

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

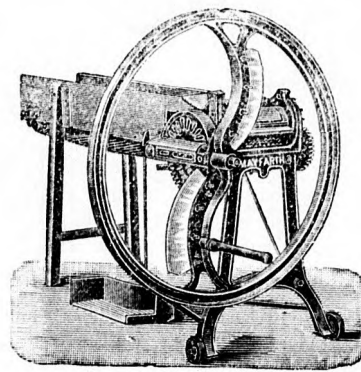
Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után!

Takarmánykészítő gépek, szecskavágók, répavágók, da- ráló gépek, ta- karmányfüllesz- tők, trágyalé- szivattyúk

gyártanak és szállítanak legújabb és bevált szerkezet szerint.

Vetőgépek „AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer).

Mindennemű mag és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy sikon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

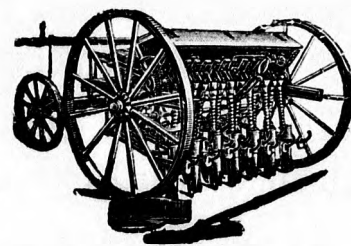
A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és Társa

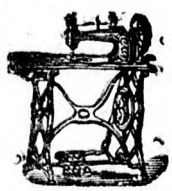
mezőgazdasági gépgyárak, vasöntödékek és gőzhámorok

BÉCS, II. Taborstrasse 71. 11-5

Több mint 600 drb. arany- ezüst stb. éremmel kitüntetve. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek.

POPPER ÉS STEINER MOHÁCS.

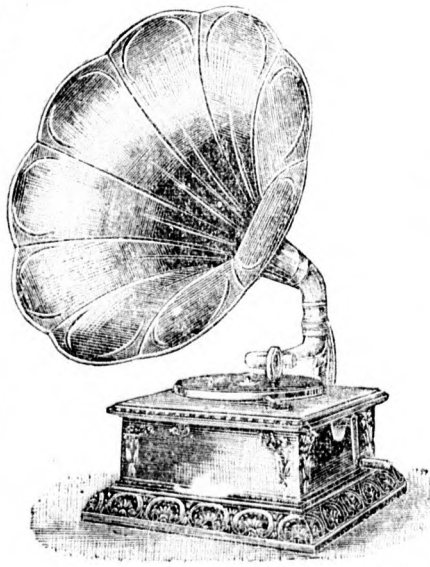
Varrógépek, kötőgépek, beszélőgépek, kerékpárok és tűzmentes pénzszekrények

gyári raktára.

Eladás jutányos áron részletfizetésre is teljes jótállás mellett.

Saját javító műhely.

Kivánatra árjegyzék ingyen.

10-2

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. B Á C S M E G Y E

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogvármegye legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. B Á C S M E G Y E,

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A. B Á C S M E G Y E

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A B Á C S M E G Y É-

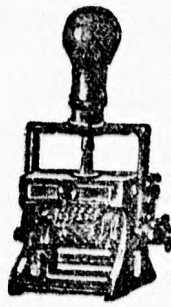
nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A. B Á C S M E G Y E

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körút 2. szám
alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsény-mókat, keletbélyegzőt, számzó gépeket és minden e szakba vágó murkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

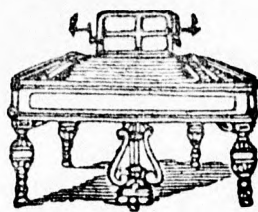
GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

KUDLIK ADÁM hangszer-készítő Szabadkán. (Alapított 1899.)
Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

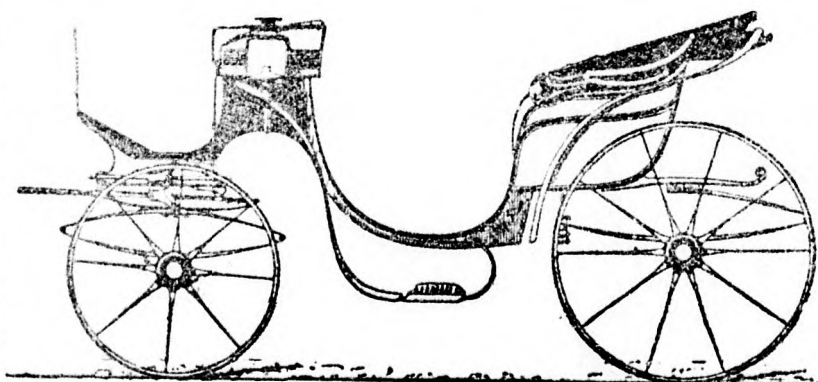

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntelve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu gummi kerekeimet. Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek.

Átalakításokat jutányosan készítek.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítők, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tökerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovarot és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Baross Károly örököse.

Felelős szerkesztő:

Dr. Druker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor
Mutatványszámot három héten át szívesen küld a
BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54 szám. alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő